

2019 GADA
PĀRSKATA

KOPĒJS DARBS TIESĪBU NOSTIPRINĀŠANAI

KOPSAVILKUMS

edpb
European Data Protection Board

2019. gada pārskata kopsavilkums

KOPĒJS DARBS TIESĪBU NOSTIPRINĀŠANAI

Priekšvārds

Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas (EDAK) uzdevums ir panākt datu aizsardzības noteikumu konsekventu piemērošanu Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ). Tas ir noteikts Vispārīgajā datu aizsardzības regulā (VDAR), kura ir aizsākusi jaunu ēru datu subjektu tiesību ievērošanā.

VDAR vērtība nav tikai saskaņotā datu aizsardzības tiesiskajā regulējumā EEZ, kas ir paplašinājis un pastiprinājis valstu datu aizsardzības iestāžu pilnvaras. VDAR stāšanās spēkā ir arī sekmējusi iedzīvotāju un organizāciju labāku izpratni par datu aizsardzības tiesībām. Tā kā gandrīz katru mūsu dzīves jomu aizvien vairāk skar no datiem atkarīgas tehnoloģijas, tas ir ļoti svarīgi.

Tuvojoties divu gadu gadskārtai kopš VDAR stāšanās spēkā, esmu pārliecināta, ka sadarbība starp EEZ datu aizsardzības iestādēm ļaus izveidot kopēju datu aizsardzības kultūru. Joprojām ir dažas neatrisinātās problēmas, tomēr EDAK meklē risinājumus, lai nodrošinātu, ka galvenie sadarbības procedūras jēdzieni tiek saskanīgi piemēroti.

Kā EDAK mēs dodam ieguldījumu konsekventā VDAR interpretēšanā, pieņemot pamatnostādnes un atzinumus. 2019. gadā mēs pieņemām piecas jaunas pamatnostādnes par tādiem

jautājumiem kā integrēta privātuma aizsardzība, privātuma aizsardzība pēc noklusējuma un tiesības tikt aizmirstam, kā arī divu pamatnostādņu galīgās versijas, kas tika sagatavotas pēc apspriešanās. Mēs esam arī pieņēmuši 16 atzinumus par konsekvenci tādos jautājumos kā novērtējums par ietekmi uz datu aizsardzību, akreditācijas prasības rīcības kodeksa pārraudzības struktūrām un mijiedarbība starp E-privātuma direktīvu un VDAR. Tas bija iespējams, pateicoties visu EDAK dalībnieku saskaņotajiem centieniem, kā arī mūsu ieinteresēto personu lielākam ieguldījumam pasākumu, darbsemināru un aptauju laikā.

Domājot par nākamo gadu, jūtamies gatavi risināt vēl neatrisinātos jautājumus mūsu divu gadu darba programmā. Mēs turpināsim pieņemt norādījumus, sekmēt sadarbību izpildes panākšanā pārrobežu kontekstā un sniegt konsultācijas ES likumdevējam par datu aizsardzības jautājumiem.

Aizvien vairāk valstu ārpus ES pieņem datu aizsardzības tiesību aktus. Šajā procesā tās bieži balstās uz VDAR pamatprincipiem. Esmu pārliecināta, ka ne tik tālā nākotnē mēs redzēsim, kā datu subjektu tiesību aizsardzība kļūst par globālu normu. Tas liks pamatus drošākām datu plūsmām un labākai pārredzamībai, kā arī lielākai uzticībai tiesiskumam.

Andrea Jelinek
Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas priekšsēdētāja

2019. g.: pārskats

2.1. REGLAMENTS

[Reglaments](#), kurā ir izklāstīti svarīgākie EDAK darbības noteikumi, tika pieņemts pirmajā plenārsēdē 2018. gada 25. maijā.

EDAK 2019. gadā pieņēma pārskatīto Reglamenta 8., 10., 22. un 24. panta redakciju, kuras mērķis bija precizēt prasības novērotāja statusa piešķiršanai, procedūras pēc atzinumu pieņemšanas un balsošanas kārtību EDAK plenārsēžu laikā. Saistībā ar lielu informācijas sistēmu veiktu datu apstrādi ES institūcijās, kā arī ES struktūrās, birojos un aģentūrās EDAK arī pieņēma jaunu Reglamenta 37. pantu, ar ko izveido koordinētas uzraudzības komiteju.

Komiteja 2019. gadā bija atbildīga par saskaņotu IMI sistēmas un Eurojust uzraudzību. Komitejas uzraudzības

jomā 2020. gadā tiks iekļauta arī Eiropas Prokuratūra (EPPO). Nākotnē pilnīga saskaņotā uzraudzība pār lielām ES informācijas sistēmām, struktūrām, birojiem un aģentūrām tiks pakāpeniski uzticēta komitejai.

2.2. EDAK SEKRETARIĀTS

EDAK sekretariāts nodrošina, ka visas EDAK darbības atbilst tiesiskajam regulējumam, kas piemērojams EDAK kā ES struktūrai, un tās Reglamentam. EDAK sekretariāts ir galvenā struktūra, kura sagatavo atzinumus par konsekvenci un lēmumus, kā arī kalpo par institucionālo atmiņu, nodrošinot, ka dokumenti laika gaitā ir saskaņoti. EDAK sekretariātam ir arī jāsekmē godīga un efektīva lēmumu pieņemšana EDAK, kā arī jākalpo par skaidras un konsekvēntas saziņas kanālu. Atbalsta darbību laikā EDAK sekretariāts ir izstrādājis IT risinājumus, lai nodrošinātu efektīvu un drošu saziņu starp

EDAK biedriem — tas ietver arī leikšējā tirgus informācijas (IMI) sistēmu.

2019. gadā EDAK sekretariāts organizēja 11 plenārsēdes un 90 ekspertu apakšgrupu sēdes. Šīs dažādās apakšgrupas pievērsās noteiktām datu aizsardzības jomām un palīdz EDAK izpildīt tās uzdevumus.

Visbeidzot, EDAK sekretariāts palīdz priekšsēdētājam sagatavoties plenārsēdēm un tās vadīt, kā arī sagatavoties uzstāšanās reizēm.

2.3. EDAK DARBĪBAS 2019. GADĀ

2.3.1. Vispārīgi norādījumi

2019. gadā EDAK pieņēma **piecas jaunas pamatnostādnes**, kuru mērķis bija skaidrot VDAR nosacījumus. Šajās pieņemtajās pamatnostādnēs tika apskatīti rīcības kodeksi un uzraudzības struktūras valsts un Eiropas līmenī un skaidrota personas datu apstrāde dažādos apstākļos, proti, tiešsaistes pakalpojumu sniegšanas laikā, izmantojot video ierīces, kā arī integrētās datu aizsardzības un datu aizsardzības pēc noklusējuma principi un jautājumi saistībā ar tiesībām tikt aizmirstam meklētājprogrammās.

Trīs 2018. gadā pieņemto **pamatnostādņu** galīgo versiju EDAK arī apstiprināja 2019. gadā pēc sabiedriskās apspriešanas. Šajās pamatnostādnēs ir skaidroti akreditācijas un sertifikācijas kritēriji un VDAR izklāstītā teritoriālās darbības joma.

EDAK arī nāca klajā ar [ieteikumu](#) par EDAU iesniegto saraksta projektu saistībā ar apstrādes darbībām, kurām jāveic novērtējums par ietekmi uz datu aizsardzību (NIDA).

2.3.2. Atzinumi par konsekvenci

Lai garantētu saskaņotu VDAR piemērošanu lietās ar pārrobežu ietekmi, EDAK pieņem atzinumus par konsekvenci. Kompetentajai uzraudzības iestādei atzinums ir jāņem vērā.

2019. gadā EDAK pieņēma [16 atzinumus par konsekvenci](#).

Astoņi no šiem atzinumiem attiecās uz uzraudzības iestāžu iesniegtajiem sarakstu projektiem attiecībā uz apstrādes darbībām, kam jāveic NIDA, un tādām darbībām, kam šis pienākums nav piemērojams. Pārējie atzinumi attiecās uz personas datu pārsūtīšanu starp EEZ un finanšu uzraudzības iestādēm, kas nav EEZ iestādes, un mijiedarbību starp E-privātuma direktīvu un VDAR, kā arī līgumu standartklausulu (LSK), saistošo uzņēmuma noteikumu (SUN), uzraudzības iestāžu kompetenču un uzraudzības struktūru akreditācijas kritēriju precizēšanu.

EDAK darbojas arī kā strīdu izšķiršanas struktūra un izdod **saistošus lēmumus**. Tomēr kopš 2018. gada 25. maija nav rosināta neviena strīda izšķiršanas procedūra. Tas liecina, ka uzraudzības iestādes ir spējušas panākt vienprātību par visiem pašreizējiem pārrobežu gadījumiem.

2.3.3. Tiesību aktu apspriešana

EDAK konsultē Eiropas Komisiju par visiem jautājumiem, kas saistīti ar personas datu aizsardzību, tostarp par datu aizsardzības līmeņa pietiekamību trešās valstīs vai starptautiskās organizācijās. EDAK 2019. gadā nāca klajā ar ziņojumiem par [otro](#) un [trešo ikgadējo pārskatu](#) attiecībā uz lēmumu par ES un ASV privātuma vienojumu, ko veica Eiropas Komisija, lai novērtētu tā noturību un praktisko īstenošanu.

Turklāt EDAK ir arī pieņēmusi [atzinumu](#) par mijiedarbību starp Klīnisko pētījumu regulu (KPR) un VDAR, ko pieprasīja Eiropas Komisijas Veselības un pārtikas nekaitīguma ģenerāldirektorāts (DG SANTE).

Uz EDAK attiecas arī [Regulas 2018/1725](#) 42. pants par tiesību aktu apspriešanu. Tas ļauj EDAU un EDAK saskaņot savu darbu, lai nāktu klajā ar **kopēju atzinumu**. EDAK un EDAU 2019. gadā pieņēma [kopēju atzinumu](#) par e-veselības digitālo pakalpojumu infrastruktūras datu aizsardzības aspektiem. Šis atzinums tika izsniegts arī pēc DG SANTE pieprasījuma.

Pēc savas iniciatīvas EDAK ir pieņēmusi [paziņojumu](#) par E-privātuma regulas projektu un nākus klajā ar [ieguldījumu](#)

attiecībā uz Budapeštas Konvencijas par kibernetiskiem datu aizsardzības aspektiem.

2.3.4. Citi dokumenti

EDAK 2019. gadā pieņēma **divus paziņojumus**. [Pirmais](#) attiecās uz ASV Ārvalstu konta nodokļa atbilstības aktu (FATCA), kas tika pieņemts pēc Eiropas Parlamenta rezolūcijas par FATCA nelabvēlīgo ietekmi uz ES iedzīvotājiem. [Otrais](#) attiecās uz personas datu izmantošanu politisko kampaņu laikā, ņemot vērā 2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanas un citas vēlēšanas, kas notika ES un citviet.

Lai risinātu datu aizsardzības jautājumus, ja Brexit notiks bez vienošanās, EDAK pieņēma **divas informatīvas piezīmes** par [datu nosūtīšanu](#) no EEZ uz AK atbilstoši VDAR un par tādu [uzņēmumu saistošajiem noteikumiem](#), kuru vadošā uzraudzības iestāde ir AK Informācijas komisāra birojs.

Pēc Eiropas Parlamenta Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas (LIBE) pieprasījuma EDAK pieņēma [LIBE ziņojumu par VDAR īstenošanu](#), sniedzot pārskatu par VDAR īstenošanu un izpildes panākšanu, aptverot gan sadarbības mehānismu, gan konstatējumus par konsekvenci.

EDAK priekšsēdētāja 2019. gada 9. jūlijā uzrunāja Eiropas Savienības Tiesu, kura bija pieprasījusi sniegt mutvārdu [paskaidrojumus par lietu C-311/18 \(Facebook Ireland and Schrems\)](#).

2.4. APSPIEŠANĀS

Pēc pamatnostādņu sākotnējās pieņemšanas EDAK organizē **publisku apspriešanu**, lai ļautu ieinteresētajām personām un iedzīvotājiem paust savu viedokli un sniegt papildu informāciju. EDAK 2019. gadā uzsāka [piecas šādas apspriešanās](#) par pamatnostādņēm attiecībā uz rīcības kodeksu, sertifikācijas kritērijiem, personas datu apstrādi tiešsaistes pakalpojumos un video ierīcēs, integrētu datu aizsardzību un datu aizsardzību pēc noklusējuma, kā arī tiesībām tikt aizmirstam.

EDAK organizē **pasākumus ieinteresētajām personām**, lai apkopotu viedokļus par galvenajiem jautājumiem un informētu par turpmāku norādījumu izstrādi. EDAK 2019. gadā organizēja trīs šādas pasākumus, kas bija veltīti pārskatītajai Maksājumu

pakalpojumu direktīvai (PSD2), pārziņu un apstrādātāju jēdzieniem un atbildības jomām un datu subjektu tiesībām.

EDAK ikgadējā darbības pārskata laikā, kā noteikts VADR 71. panta 2. punktā, otro gadu pēc kārtas EDAK īstenoja **ieinteresēto personu aptauju**. Aptauja bija vērsta uz EDAK pamatnostādņu saturu un pieņemšanas procesu, un tās mērķis bija noskaidrot, cik lielā mērā ieinteresētās personas uzskata, ka pamatnostādnes ir noderīgas un praktiski izmantojamas, interpretējot VDAR nosacījumus.

Respondentu starpā bija organizācijas un atsevišķi uzņēmumi no finanšu, banku un apdrošināšanas nozarēm, mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības, informācijas tehnoloģiju, cilvēku veselības aprūpes un sociāla darba nozarēm, kā arī pamattiesību aizsardzības jomas. Vairums respondentu bija no Eiropas, un vairāk nekā 60 % pārstāvēja nelielas organizācijas.

64 % ieinteresēto personu, kuras piedalījās apsekojumā, norādīja, ka pamatnostādnes ir noderīgas, bet 46 % uzskatīja tās par pietiekami pragmatiskām. Gandrīz 80 % norādīja, ka pamatnostādnes bija viegli pieejamas, kas ir vairāk nekā 2018. gadā, kad šis rādītājs bija 64 %. Citas pozitīvās atsauksmes attiecās uz pamatnostādnes iekļautajiem piemēriem no reālās dzīves un plašo piemērojumus, novēršot sadrumstalotību valstu līmenī.

Respondenti aicināja turpināt interpretēšanas darbu, lai cita starpā skaidrotu attiecības starp pārzini un apstrādātāju un leģitīmo interešu juridisko pamatu. MVU atbilstība VDAR joprojām ir problēma, tomēr ieinteresētās personas norādīja, ka EDAK pamatnostādnes ir noderīgs rīks tās piemērošanā. Kopumā 40 % ieinteresēto personu novērtēja apspriešanās procesu diapazonā no atbilstoša līdz apmierinošam.

2.5. UZRAUDZĪBAS IESTĀŽU DARBĪBA 2019. GADĀ

Atbilstoši VDAR Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstu uzraudzības iestādes cieši sadarbojas, lai nodrošinātu, ka personu tiesības uz datu aizsardzību tiek konsekventi ievērotas visā EEZ teritorijā. Viens uzraudzības iestāžu uzdevums ir palīdzēt citām šādām iestādēm un saskaņot lēmumu pieņemšanu pārrobežu datu aizsardzības lietās.

Pārskata periodā uzraudzības iestādes konstatēja noteiktas problēmas, īstenojot sadarbības un konsekvences mehānismu. Jo īpaši tika atklāts, ka valstu procesuālie tiesību akti ietekmē sadarbības mehānismu, jo pastāv atšķirības sūdzību apstrādes procedūrās, lietas dalībnieku pozīcijā, pieņemamības kritērijos, procesa ilgumā, termiņos utt.

Turklāt uzraudzības iestāžu pilnvaru un uzdevumu, kas tām noteikti VDAR, efektīva piemērošana lielā mērā ir atkarīga no tām pieejamajiem resursiem. Tas jo īpaši attiecas uz vienas pieturas aģentūras (VPA) mehānismu, kura sekmīga īstenošana ir atkarīga no laika un centieniem, ko uzraudzības iestādes var veltīt atsevišķiem gadījumiem un sadarbībai.

Neskatoties uz šīm problēmām, EDAK ir pārliecināta, ka uzraudzības iestāžu sadarbība ļaus izveidot vienotu datu aizsardzības kultūru un saskanīgu uzraudzības praksi. Vienots noteikumu kopums ir izrādījies izdevīgs datu pārziņiem un apstrādātājiem EEZ, jo tas ir devis lielāku juridisko noteiktību. Tas ir arī devis labumu personām, kuru datu subjekta tiesības ir tikušas nostiprinātas.

Kopš VDAR stāšanās spēkā IMI sistēmā ir notikušas 807 pārrobežu sadarbības procedūras, no kurām 585 tika uzsāktas 2019. gadā. No tām 425 pārrobežu sadarbības procedūras tika aizsāktas sūdzību rezultātā, bet pārējās citu tādu notikumu rezultātā kā, piemēram, izmeklēšanas, juridiski pienākumi vai informācija plašsaziņas līdzekļos.

VPA mehānisms paredz sadarbību starp vadošo uzraudzības iestādi (VUI) un saistītajām uzraudzības iestādēm (SUI). VUI vada izmeklēšanu, un tai ir galvenā loma, panākot vienprātību SUI starpā. Tā arī strādā, lai vienotos par saskaņotu lēmumu attiecībā uz datu pārzini vai apstrādātāju. Līdz 2019. gada beigām uzraudzības iestādes bija rosinājušas 142 VPA procedūras — 79 gadījumos tika pieņemts galīgais lēmums.

Savstarpējās palīdzības procedūra ļauj uzraudzības iestādēm lūgt citām uzraudzības iestādēm informāciju, kā arī citu pasākumu izpildi efektīvas sadarbības nodrošināšanai, piemēram, iepriekšējas atļaujas vai izmeklēšanas. Kopš 2018. gada 25. maija ir aizsāktas 2542 savstarpējās palīdzības procedūras. Lielākā daļa no šīm procedūrām (2427) bija

neformālas apspriešanās procedūras, bet 115 bija oficiāli pieprasījumi.

2019. gadā uzraudzības iestādes neveica **kopīgas operācijas**.

Atbilstoši VDAR valstu uzraudzības iestādes var izmantot dažādus korektīvos pasākumus. Uzraudzības iestādes 2019. gadā atklāja vairākus **VDAR pārkāpumus** un attiecīgi piemēroja savas korektīvo pasākumu pilnvaras.

Šie pārkāpumi ietvēra VDAR noteikumu neizpildi, piemēram, attiecībā uz privātuma aizsardzību pēc noklusējuma un integrētu privātuma aizsardzību, piekļuves tiesībām vai tiesībām uz datu dzēšanu. Daudzos gadījumos tapa skaidrs, ka datu aizsardzības nodrošināšanai nav pienācīgu tehnisku un organizatorisku pasākumu, kā rezultātā notika pārkāpumi. Vairāki nozīmīgi incidenti ietvēra īpašu kategoriju datu, piemēram, politisku viedokļu, informācijas par kredītiem vai biometrisku datu, apstrādi. Sodi tika piemēroti gan privātām, gan publiskām organizācijām.

3

turpinās piedalīties kolēģijai nozīmīgās konferencēs un uzstādīs dažādos pasākumos.

EDAK sekretariāts turpinās nodrošināt saskaņotu pieeju saziņai. Tas ietver turpmāku sabiedrības iesaisti EDAK pasākumos, izmantojot EDAK klātbūtni sociālajos plašsaziņas līdzekļos, kā arī uzlabojot sadarbību ar uzraudzības iestādēm. Lai to panāktu, EDAK uzturēs un nostiprinās uzraudzības iestāžu preses un komunikācijas speciālistu tīklu.

Galvenie mērķi 2020. gadam

Līdz 2019. gada beigām, kad bija sasniegts EDAK [darba plāna](#) īstenošanas viduspunkts, EDAK bija panākusi ievērojamu progresu visu norādīto mērķu izpildē un tuvojas to pilnīgai īstenošanai otrajā darba gadā.

EDAK 2020. gadā plāno sniegt norādījumus par datu pārziņiem un apstrādātājiem, datu subjektu tiesībām un leģitīmo interešu jēdzienu. Tā arī intensīvāk strādās tādu progresīvo tehnoloģiju kontekstā kā satīklotie transportlīdzekļi, blokķēdes, mākslīgais intelekts un balss palīdzība.

EDAK turpinās konsultēt Eiropas Komisiju par tādiem jautājumiem kā pārrobežu datu piekļuves pieprasījumi

par e-pierādījumiem, lēmumu par aizsardzības līmeņa pietiekamību pārskatīšana vai pieņemšana attiecībā uz datu nosūtīšanu uz trešām valstīm, kā arī ES un Kanādas nolīguma par pasažieru datu reģistru (PDR) jebkāda iespējamā pārskatīšana.

Gan pēc savas iniciatīvas, gan apspriežoties ar Eiropas Komisiju, papildus darba plānā izklāstītajiem pasākumiem EDAK 2020. gadā sniegs norādījumus par ietekmi uz datu aizsardzību cīņās pret Covid-19 kontekstā.

EDAK ir arī apņēmusies padziļināt esošās attiecības ar ieinteresētajām personām un veidot jaunas. EDAK locekļi, kā arī EDAK priekšsēdētāja un priekšsēdētājas vietnieki

Kontaktinformācija

Pasta adrese:

Rue Wiertz 60, B-1047 Brussels, Beļģija

Biroja adrese:

Rue Montoyer 30, B-1000 Brussels, Beļģija

E-pasts:

edpb@edpb.europa.eu

 @eu_edpb

 eu-edpb

 edpb.europa.eu